

Statenvoorstel 75/20 A

Voorgestelde behandeling

Agendavergadering : 26 oktober 2020

PS-vergadering :

Datum

13 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4757830

PS: 4772281

Onderwerp

Actualisatie omvang provinciale EVZ's en EVZ-opgave voor het GOB

Aan PS van Noord-Brabant

Samenvatting

Er heeft een actualisatie plaats gevonden van de provinciale ecologische verbindingzones (EVZ's). Door de actualisatie van de provinciale EVZ's is beter inzicht ontstaan in de daadwerkelijke EVZ-opgave. Deze EVZ-opgave blijkt nu kleiner dan in het [Uitvoeringsprogramma Brabant Uitnodigend Groen \(BrUG\)](#) werd voorzien. De EVZ-opgave voor Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) neemt af.

Het voorstel

1. Vaststellen van de gewijzigde EVZ-opgave op 3.080 ha.
2. Vaststellen van de gewijzigde opdracht aan het GOB omtrent de EVZ-opgave op 1.325 ha i.p.v. 1.775 ha.

Aanleiding

Gedeputeerden Staten hebben de EVZ-kaart in het Natuurbeheerplan geactualiseerd. In de actualisatie zijn EVZ's komen te vervallen, toegevoegd en aangepast. Daarnaast zijn bij de behandeling van het [Statenvoorstel 41/19A Aanpassingen in het EVZ-beleid op 31 januari 2020](#) de [Motie M5a-2020 EVZ's geen onderdeel van Natura-2000](#) en [Motie M4-2020 Gemeentelijke verantwoordelijkheid in EVZ-beleid](#), aangenomen en zijn door GS toezeggingen gedaan.

Bevoegdheid

PS hebben op 21 september 2012 de beleidsvisie Brabant Uitnodigend Groen (BrUG) vastgesteld. Het EVZ-beleid maakt hier onderdeel van uit. De bevoegdheid voor het aanpassen van de kaders berust bij PS. GS zijn verantwoordelijk voor de uitvoering binnen door PS vastgestelde kaders. PS zijn verantwoordelijk voor de opdrachtverstrekking aan het GOB.

Doel

De provincie heeft als doel om de biodiversiteit, landschaps- en waterkwaliteit Brabantbreed te versterken en om de natuur en het landschap een plek te geven in de samenleving. Het primaire doel van EVZ's is het mogelijk maken van migratie van soorten tussen de grote natuurgebieden van het NNB.

Datum

13 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4757830

PS: 4772281

Argumenten

1.1. Het resultaat van de EVZ-actualisatie geeft aanleiding om de omvang van de provinciale EVZ's opnieuw vast te stellen.

Met de EVZ's worden de grote natuurgebieden van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) met elkaar verbonden om de migratie van soorten tussen de grote natuurgebieden te bevorderen. De actualisatie is uitgevoerd in samenwerking met de waterschappen, het Coördinatiepunt Landschapsbeheer, Natuurmonumenten (mede namens de andere terreinbeherende instanties), de Brabantse Milieufederatie en een aantal gemeenten.

Bij het opstellen van BrUG in 2012 was de EVZ-opgave 3.930 ha.

De belangrijkste bevindingen van de actualisatie zijn:

- Bij de actualisatie van de EVZ-opgave zijn EVZ's komen te vervallen (netto 500 ha):
 - Een aantal EVZ's ligt in het NNB. EVZ's hebben als doel NNB-gebieden met elkaar te verbinden en liggen dus per definitie niet in het NNB (besparing ongeveer 50 ha).
 - Het verbinden van NNB-gebieden kon in een aantal gevallen met een korter traject (besparing ongeveer 105 ha).
 - Een aantal EVZ's verbindt geen natuurgebieden en kan daarom komen te vervallen (besparing ongeveer 85 ha).
 - Een groot aantal dijken, aangewezen als EVZ, verbindt geen NNB-gebieden (besparing ongeveer 275 ha). Deze dijken hebben veelal de functie NNB.
- Bij de actualisatie van de EVZ-opgave zijn EVZ's toegevoegd (15 ha). Deze EVZ's versterken het NNB.
- De bovenstaande EVZ-wijzigingen zijn in een [viewer](#) weergegeven. De wijzigingen zijn doorgevoerd in het Natuurbeheerplan en de Interim Omgevingsverordening.
- Er staan 350 EVZ-ha op de kaart met prioriteit laag. Voor deze EVZ-ha is geen subsidie beschikbaar. Het merendeel van deze hectaren staan op verzoek van de waterschappen nog op de kaart. Deze EVZ's vervallen zodra de waterschappen langs deze waterlopen natuurvriendelijke oevers hebben aangelegd.

De vermindering van het aantal EVZ-hectaren leidt niet een tot een verlaging van de provinciale EVZ-ambitie. Met de nieuwe EVZ-opgave verbindt de provincie de grote natuurgebieden van het NNB met EVZ's voor het bevorderen van de migratie van soorten tussen deze gebieden.

- De nieuwe provinciale EVZ-opgave is 3.080 ha (3.930 - 500 - 350) af te ronden in 2027.
- In september 2020 zijn 2.150 ha-EVZ gerealiseerd of in uitvoering.
- In september 2020 zijn 930 ha-EVZ niet-gerealiseerd.

Datum

13 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4757830

PS: 4772281

2.1. Het resultaat van de EVZ-actualisatie geeft aanleiding de EVZ-opgave voor het Groen Ontwikkelfonds bij te stellen.

- De lopende opdracht voor het GOB is 1.775 EVZ-ha.
- De nieuwe opdracht voor het GOB is 1.325 ha.
 - Dit is de som van het aantal hectare gerealiseerd door het GOB (70) en onderhanden bij het GOB (325) + het aantal hectaren nog niet-gerealiseerd (930).
- De nieuwe opgave voor het GOB is kleiner omdat de provinciale EVZ-opgave kleiner is geworden.

Uit subsidietoekenningen door het GOB aan EVZ's blijkt dat gemiddeld een hoger subsidiebedrag toegekend wordt dan in de businesscase GOB is berekend. Op basis van de cijfers van het GOB is in de berekeningen voor dit Statenvoorstel met een EVZ-subsidie van gemiddeld €70.000 per hectare gerekend. De stijging van het subsidiebedrag ten opzichte van de berekeningen in 2014 komt door hogere kosten voor grondverwerving en inrichting en een hoger subsidiepercentage (75%) voor de gemeentelijke delen van de EVZ's.

Tegenover een hoger subsidiebedrag per hectare staat een opgave die kleiner is geworden. Het beschikbare EVZ-budget is hierdoor toereikend voor de EVZ-opgave.

Kanttekeningen

1.1. De omvang van de provinciale EVZ's blijft aan veranderingen onderhevig.

De nog te realiseren EVZ's zijn met lijnen op kaart aangegeven. In tegenstelling tot NNB-gebieden is de omtrek van een EVZ voorafgaand aan de realisatie niet aan te geven. De mogelijkheden voor grondverwerving in het veld bepalen hoe de EVZ kan worden aangelegd. De richtlijn voor een EVZ is 2,5 ha per strekkende kilometer. Na de realisatie is het oppervlak van een EVZ te berekenen.

Vanaf de start van het GOB in 2014 zijn EVZ-hectaren bij de vaststelling van de subsidiebeschikking op kaart ingetekend en administratief vastgelegd. Vóór 2014 zijn gerealiseerde EVZ-hectaren niet op kaart ingetekend. Tot 2014 is de EVZ-opgave uitgedrukt in kilometers en niet in hectaren.

Gerealiseerde EVZ's worden in de nog vast te stellen Omgevingsverordening als vlak opgenomen. Deze EVZ-vlakken krijgen dezelfde bescherming als het NNB in de Omgevingsverordening. Zolang een EVZ niet is gerealiseerd is een EVZ als

een EVZ-zoekgebied aangegeven. Dit zoekgebied voorkomt dat ter plekke maatregelen uitgevoerd worden die de aanleg van een EVZ belemmeren.

Datum

13 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4757830

PS: 4772281

Er staan 210 EVZ-ha op de kaart als 'gerealiseerd met een restopgave'. Het merendeel betreft natte EVZ's (190 ha). De waterschappen zijn deze EVZ's nog aan het beoordelen op hun functioneren. Met een overtuigende motivatie van een waterschap kan een EVZ-traject opnieuw in aanmerking te komen voor een EVZ-subsidie. Het EVZ-budget blijft gelijk. Uitgaven aan EVZ's 'gerealiseerd met een restopgave' worden opgevangen binnen het EVZ-budget.

Aangenomen moties en toezeggingen van 31 januari 2020

Motie M5a-2020 EVZ's geen onderdeel van Natura 2000; Tevens toezegging: geen proces op te zetten tot opwaardering van EVZ naar Nature 2000.

In motie M5a vragen de PS aan GS ervoor te zorgen dat EVZ's geen onderdeel gaan uitmaken van het Natura 2000-netwerk. GS zijn echter niet verantwoordelijk voor het aanwijzen van Natura 2000-gebieden. Het aanwijzen van Natura 2000-gebieden is een verantwoordelijkheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Natura 2000-gebieden zijn specifiek aangewezen om kerngebieden te beschermen voor een subgroep van soorten of habitattypen die zijn opgenomen in de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn. Een EVZ zal vanwege de beperkte omvang dan ook nooit aangewezen worden om een kerngebied met specifieke waarden te beschermen.

Motie M4-2000 Gemeentelijke verantwoordelijkheid in EVZ-beleid; Tevens toezegging: onderzoek te doen naar middelen om gemeenten EVZ's te laten realiseren.

GS hebben geen alternatieven gevonden om gemeenten te stimuleren EVZ's aan te leggen anders dan met een EVZ-subsidie. De gemeenten nemen de kosten voor het beheer en het onderhoud van een EVZ voor hun rekening. Bij de aanleg van een EVZ is de verantwoordelijkheid van de provincie groter dan de verantwoordelijkheid van de gemeente. Bij het beheer en onderhoud is het tegenover gestelde het geval.

Toezegging: PS te informeren over de EVZ's waarbij ook lopende burgerinitiatieven worden betrokken.

Wij kennen een zestal burgerinitiatieven die betrekking hebben op een EVZ.

- Bels Lijntje
- Mogelijk nieuwe EVZ Bredaseweg
- Groote waterloop
- Zwaluwenbunders
- Drongelens Kanaal (aan de EVZ)
- Groote Wetering (aan de EVZ)

Het zijn veelal EVZ's in of nabij het stedelijk gebied waar de burgerinitiatieven samen met de gemeente en of het waterschap tot een invulling komen. De burgerinitiatieven nemen een rol in bij het beheer van de EVZ.

Datum

13 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4757830

PS: 4772281

Toezegging: Een evaluatie uit te voeren of met de verhoging van het subsidiepercentage voor de gemeentelijke delen van de EVZ's de doelstellingen van het EVZ-beleid worden behaald.

Een evaluatie of de verhoging van de EVZ-subsidie leidt tot het behalen van de doelstellingen hebben GS nog niet kunnen uitvoeren. In de cijfers van het GOB zien we dat op 1 juli 2020 370 EVZ-ha gereed of onderhanden zijn. Twee keer per jaar ontvangt de provincie nieuwe cijfers over de voortgang van het GOB. Op basis van deze rapportages monitoren GS de voortgang. Bij de evaluatie van BrUG in 2021 evalueren GS of de verhoging van het subsidiepercentage leidt tot het behalen van de doelstellingen.

Toezegging: PS te informeren over bijonderzoeken in relatie tot de EVZ.

Er zijn bij ons geen bijonderzoeken bekend specifiek zijn gericht op EVZ's.

De roodrandzandbij is een prioritaire soort voor een aantal EVZ's. De provincie is met waterschap Brabantse Delta in overleg om te kijken op welke manier de inrichting van een aantal EVZ's kan bijdragen aan de migratie van deze soort tussen verschillende leefgebieden. De resultaten en ervaringen van bijonderzoek worden hierbij betrokken.

Toezegging: In het najaar van 2020 een voorstel voor te leggen omtrent het beleid omtrent faunapassages.

In 2021 gaat een inventarisatie van de faunapassages in de EVZ's plaatsvinden. De verwachting is dat voorzieningen voor de fauna zijn gemaakt op de plekken waar EVZ's en wegen elkaar kruisen.

Financiën

Dit Statenvoorstel heeft geen gevolgen voor de provinciale begroting.

Klimaat

Het aanleggen van EVZ's kan gezien worden als een klimaatmaatregel. EVZ's langs beken zorgen voor meer ruimte voor waterberging. Primair bieden EVZ's diersoorten de mogelijkheid te migreren. Het is bekend dat soorten door de opwarming van de aarde op zoek zijn naar nieuwe leefgebieden.

Europese en internationale zaken

In dit voorstel spelen geen Europese en internationale zaken.

Planning

Nadat PS de aangepaste opdracht voor het GOB hebben vastgesteld, starten GS de procedure om de Aandeelhoudersinstructie Groen Ontwikkelfonds Brabant B.V. aan te passen.

Bijlagen

Geen

Datum

13 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4757830

PS: 4772281

GS van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer H.J. van Herk, (06) 52 79 43 01,
hvherk@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer C. van den Berg, (06) 15 82 64 41,
cvdberg@brabant.nl.